

I

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI DROGOWEGO INSTYTUTU BADAWCZEGO PRZY POLITECHNICE WARSZAWSKIEJ ZA 8-MY ROK ISTNIENIA

(1 IX 36 — 31 VIII 37 r.)

Compte rendu des travaux de l'Institut exécutés pendant la huitième année de l'existence (1.IX. 36 — 31.VIII. 37), le compte rendu des finances et le programme des travaux pour l'année 1937 — 1938

W okresie sprawozdawczym pozyskał Instytut nowy lokal o powierzchni około 200 m², w którym urządzone zostało laboratorium badania gruntów oraz ustawiony aparat Föppl'a do badania kruchości tłucznia. Lokal powyższy został urządzony i oddany Instytutowi przez Sekcję Drogową „TOST'u”.

Koszty związane z przejęciem i urządzeniem lokalu poniesione przez Sekcję Drogową „Tost'u” wyniosły zł 5993.63.

Rozpoczęte zostały też systematyczne badania gruntów pobieranych w porozumieniu z Urzędem Wojewódzkim w Warszawie na trakcie częstochowskim.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono szczegółowe badania gruntów na przestrzeni kilkunastu kilometrów w odstępach co sto metrów. Opracowane zostały uprzednio metody zasadniczych badań gruntów, podstawy klasyfikacji oraz kryteria do ustalenia podatności gruntów do tworzenia przelomów.

Stypendysta Rządu Polskiego, inżynier chiński Fu-Shen-Fang przygotował również w laboratorium badania gruntów pracę doktorską pt. „Porównanie metod wibracji i ubijania w zastosowaniu do komprymacji gruntów”¹⁾.

Sezon zimowy okresu sprawozdawczego poświęcony był jak zwykle pracy dydaktycznej, pracom badawczym i normalizacyjnym.

Z kursów urządzanych w sezonie zimowym, mających na celu zapoznanie z postęпами techniki drogowej, skorzystało 26 inżynierów. Kursy te obejmowały wykłady z zakresu własności i metod badań lepszych bitumicznych (smoły, asfalty, emulsje),

¹⁾ Patrz str. 85.

nawierzchni bitumicznych, technologii betonu i nawierzchni betonowych.

Prace badawcze objęły asfalty upłynnione, masy zalewowe (publikacje w Biuletynie Nr 7) oraz smoły stosowane za granicą pod nazwą Irgateer i Stradol.

Z dziedziny betonu rozpoczęto systematyczne badania nad wpływem zanieczyszczeń i soli rozpuszczalnych w wodzie na wiązanie cementu i wytrzymałość uzyskanego betonu; przeprowadzono badania nad własnościami betonu wibrowanego na specjalnie skonstruowanym stole wibracyjnym; przeprowadzono badania zachowania się betonu z cementu glinowego w niskich temperaturach.

Z dziedziny materiałów izolacyjnych wykonano szczegółowe badania betonu z lekkiego żużla wielkopieczowego pod nazwą „termobeton”.

Wreszcie wspomnieć należy o ciekawych badaniach z dziedziny ceramicznej, wykonanych nad topliwością bazaltu i możliwością uzyskiwania odlewów o znaczeniu technicznym (izolatory, butle, przedmioty ozdobne).

Z prac normalizacyjnych dokonana została rewizja norm smół drogowych (P. N. C. 501) i przesłana do P. K. N.; opracowany został projekt metod badań i własności nawierzchni bitumicznych (ogłoszony w biuletynie Nr 7) oraz projekt nazw i terminów technicznych używanych w budownictwie nawierzchni bitumicznych.

Prace Instytutu w okresie letnim 1937 r. poświęcone były potrzebom techniki drogowej i obejmowały badania kontrolne oraz analizy materiałów kamiennych, klinkieru drogowego, betonu, lepiszcz bitumicznych oraz badania gruntów.

Prócz analiz przeprowadzanych w laboratorium Instytutu dokonywane były w wielu wypadkach przez delegatów Instytutu badania na miejscu budowy, dotyczące ustalania składu betonu, zawartości cementu, nastawiania agregatu mineralnego do budowy nawierzchni bitumicznych, kontroli produkcji gryśów bitumowanych itp.

Analizy lepiszcz i nawierzchni bitumicznych obejmowały analizy kontrolne asfaltów używanych przez poszczególne firmy, nastawianie składu agregatu mineralnego, stosowanego do bu-

dowy poszczególnych typów nawierzchni i analizy kontrolne gotowych nawierzchni.

Staraniem Instytutu wydane zostały w okresie sprawozdawczym:

a) biuletyn Nr 7, zawierający sprawozdanie z działalności za 7-my rok istnienia Instytutu oraz zestawienie prac badawczych i normalizacyjnych;

b) Normalne metody badania emulsji drogowych.

Poza tym zamieszczone były sprawozdania z prac w „Wiadomościach Drogowych” Nr 120, 121, 124, 125.

Zestawienie wykonanych przez Drogowy Instytut Badawczy przy Politechnice Warszawskiej badań i analiz w okresie od dn. 1 IX 36 r. do dn. 31 VIII 37 r.

Materiały kamienne.

1. Zbadano na przydatność do celów drogowych próbek materiałów kamiennych pochodzenia naturalnego.	90
2. Zbadano na przydatność do celów drogowych próbek klinkieru drogowego	469
3. Zbadano na przydatność do celów drogowych próbek kruszywa:	
piasków	50
grysów	13
żwirów	14
4. Zbadano próbek maczek wapiennych	18
5. Zbadano próbek żużla	3

Beton i cement.

1. Przeprowadzono zestawień kruszywa do betonu z uwzględnieniem krzywej przesiewu	8
2. Przeprowadzono badań kontrolnych próbek betonowych na ściskanie, ścieralność i zginanie	480
3. Wykonano badań cementu serii	23
4. Wykonano badań płyt chodnikowych i rur betonowych	3

Asfalty drogowe.

1. Zbadano asfaltów drogowych	18
2. Wykonano zestawień mieszanek asfaltowych	4

Emulsje bitumiczne.

Wykonano badań emulsji bitumicznych	7
---	---

Smóły drogowe.

Wykonano badań smół drogowych	11
---	----

Nawierzchnie bitumiczne.

1. Wykonano analiz próbek gotowych nawierzchni bitumicznych	115
2. Wykonano analiz próbek grysów bitumowanych	15
3. Wykonano zestawień mieszanek mineralnych do nawierzchni bitumicznych	8

Materiały izolacyjne i budowlane.

1. Wykonano analiz kitów, lepników, mas zalawowych	14
2. Wykonano badań glazury	24
3. Wykonano badań tektury	3
4. Zbadano próbek cegły palonej	12
5. Wykonano badanie „termobetonu”.	1

Materiały ceramiczne.

1. Wykonano analiz glin celem stwierdzenia ich przydatności do wyrobu klinkieru drogowego	11
2. Zbadano temp. topliwości próbek cegły ogniotrwałej	84

Grunty.

Zbadano próbek gruntu	55
---------------------------------	----

Różne.

Zbadano kostki drzewnej próbek	9
Badań różnych	11

Analizy chemiczne.

1.	Wykonano analiz gotowego betonu	32
2.	Wykonano analiz zapraw betonowych	20
3.	" " wody do betonu	25
4.	" " szkła wodnego	2
5.	Analiz różnych	8

Program prac Drogowego Instytutu Badawczego przy Politechnice Warszawskiej na okres czasu od dnia 1 IX 37 do dnia 31 VIII 38 r.

(Dziewiąty rok istnienia)

Materiały kamienne.

a) Badania materiałów kamiennych naturalnych i sztucznych używanych do budowy dróg;

b) Prace normalizacyjne nad metodami badań materiałów kamiennych.

Beton drogowy.

a) Badania kontrolne próbek betonu z budowy dróg betonowych;

b) Prace normalizacyjne nad betonem drogowym;

c) Badania wpływu zanieczyszczeń w wodzie na wiązanie cementu i wytrzymałość betonu.

Asfalty drogowe.

a) Analizy kontrolne asfaltów i emulsji bitumicznych używanych do celów drogowych;

b) Badania nowych asfaltowych lepiszcz drogowych;

Smóły drogowe.

a) Analizy kontrolne smół drogowych, smół stabilizowanych używanych do celów drogowych;

b) Badania nowych lepiszcz smołowych.

Nawierzchnie bitumiczne.

- a) Analizy kontrolne składu i własności nawierzchni bitumicznych;
- b) Prace normalizacyjne nad ustaleniem własności nawierzchni bitumicznych dla warunków polskich.

Badania gruntów.

- a) Systematyczne badania podłoża dróg;
- b) Prace normalizacyjne i ustalenie metod badania.

Ogólne.

- a) Prace nad słownikiem drogowym;
- b) Prace badawcze;
- c) Prace doktorskie.

SPRAWOZDANIE RACHUNKOWE

Sprawozdanie rachunkowe za czas od 1 IX 36 r. do 31 VIII 37 r.

Przychody.

1. Saldo na dzień 1 IX 36 r.	Zł 16.573.42
2. Wpłacono do Kwestury Politechniki Warsz. za wykonane przez D. I. B. analizy i badania dla poszczególnych instytucyj rządowych, samorządowych i prywatnych	Zł 66.245.35
razem . . .	Zł 82.818.77

Rozchody.

1. Wg grupy I — Wydatki osobowe . . .	Zł 42.185.52
z czego:	
poz. a — Pensje pracowników opła- canych przez Zakład . . .	Zł 29.035.—
poz. b — Wynagrodzenie robotni- ków dziennych	„ 3.966.60
poz. c — Wynagrodzenie za do- datkowe prace	„ 6.648.—
poz. d — Świadczenia socjalne . . .	„ 2.535.92
2. Wg grupy II — Wydatki lokalowe . . .	Zł 8.074.17
z czego:	

poz. b — Woda i kanalizacja . . .	}	Zł 3.308.01
poz. c — Opał.		
poz. d — Światło — jako 5% od		
obrotu wpłacono Kwesturze		
Polit. W. zgodnie z poleceni-		
em M. W. R. i O. P. pismo		
Nr IV N S 3091/34 z dn.		
21 III 1934 r.		
poz. e — Urzymanie porządku . .	Zł	550.09
poz. f — Instalacje, remont i konserwacja lokalu	Zł	4.216.07
3. Wg grupy III — Inne wydatki administracyjne	Zł	3.635.52
z czego:		
poz. a — Materiały pisarskie . . .	}	Zł 449.05
poz. b — Druki		
poz. c — Telefony i porto	"	721.23
poz. d — Drobne wydatki i przesyłki	"	2.465.24
4. Wg grupy IV — Urządzenia i potrzeby naukowe Zakładu	Zł	14.804.47
poz. b — Aparaty, przyrządy i narzędzia	Zł	10.470.57
poz. c — Odczynniki i materiały . .	"	4.333.90
5. Zwrot mylnie zapisanego wpływu . .	Zł	85.—
razem	Zł	68.784.68
Przychody.	Zł	82.818.77
Rozchody	Zł	68.784.68
Saldo na 1 IX 1937 r.	Zł	14.034.09

(—) *M. Nestorowicz*
Kierownik Drogowego Instytutu Badawczego

Warszawa, wrzesień 1937 r.